

УДК 372.416.4

Порядченко Леся Анатоліївна

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, Україна

l.poriadchenko@kubg.edu.ua

ORCID: 0000-0001-8596-8907

Вдовика Ірина Олександрівна

Студентка першого (бакалаврського) рівня Педагогічного інституту Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, Україна

iovdovyka.pi20@kubg.edu.ua

ORCID: 0000-0003-3512-0275

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСУ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ *BlippAR* ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДРУГОКЛАСНИКІВ

Анотація. Стаття присвячена аналізу методичних особливостей використання доповненої реальності як засобу формування читацької компетентності учнів другого класу початкової школи. У роботі представлено аналіз останніх наукових досліджень щодо важливості залучення учнівської молоді до процесу читання. Визначено, що за останні роки значно знизився інтерес учнів до читання, а це в свою чергу вплинуло і на загальний всебічний розвиток учнівської молоді. Наукою доведено, що читання відіграє важливу роль у становленні особистості. Так, завдяки читанню, у людини розширюється кругозір, збагачується словниковий запас, удосконалюється мовленнєва діяльність. Останнім часом на життєдіяльність підростаючого покоління значний вплив мають новітні комп'ютерні та інтернет-технології. ІКТ внесли великі зміни і в організацію освітнього процесу школи. Вчителями активно використовуються інтернет-ресурси для досягнення освітніх цілей на різних навчальних предметах, у тому числі й під час читання. Сенситивним періодом формування читацької компетентності учнів є період початкового навчання у школі. У статті визначено особливості формування читацької компетентності учнів початкової школи на основі новітніх комп'ютерних засобів, проаналізовано різновиди інтернет-сервісів доповненої реальності, які доречно використовувати в процесі формування читацької компетентності молодших школярів: *SketchAR*, *Quiver*, *BlippAR* та інші. Розроблено критерії, показники сформованості читацької компетентності другокласників: сприйняття художніх творів різних жанрів, начитаність, вміння будувати та висловлювати свою думку, мотивація до читання. На основі визначених критеріїв і показників було охарактеризовано рівні сформованості читацької компетентності учнів. Запропоновано методику формування читацької компетентності другокласників засобом доповненої реальності на основі інтернет-сервісу *BlippAR*. Результати дослідження доводять ефективність використання інтернет-сервісу доповненої реальності *BlippAR* як засобу формування читацької компетентності другокласників.

Ключові слова: доповнена реальність; компетентність; читацька компетентність; ІКТ; *BlippAR*; читацька компетентність другокласників.

Вступ. У Концепції розвитку освіти України на період 2015 – 2025 років (2015), Концепції середньої загальноосвітньої школи України (2016), Візії нової української школи (2016) важливого значення надається проблемі динамічної комбінації знань, умінь і цінностей, які визначають здатність особистості успішно вирішувати життєві проблеми, здійснювати подальшу навчальну діяльність. Зокрема, в концептуальних засадах реформування середньої освіти «Нова українська школа» серед десяти ключових компетентностей особлива увага звертається на формування саме читацької компетентності молодшого школяра. Соціокультурне та освітнє середовище, яке кардинально змінилося в умовах інформатизації суспільства, суттєво вплинуло на найважливіший його ресурс – культуру читання, зміст якої визначає особистісне та

професійне зростання людини.

У суспільній свідомості змінився ціннісний статус читання через експансію екранної і комп'ютерної культур. Сучасний стан читацької культури характеризується зниженням якості читання, що підтверджується даними PISA (Міжнародної програми оцінювання освітніх досягнень учнів) та іншими дослідженнями. Тому проблемі читання у світі приділяється належна увага. Різні заходи, спрямовані на «захист читання», «стимуляцію читання», «терапію читання», проводилися в багатьох європейських країнах; у деяких із них ще в 1980–1990-х рр. формувалася «політика у сфері читання». В Україні 2009 р. розпорядженням Кабінету Міністрів схвалено Концепцію Державної цільової програми підтримки та розвитку читання. З урахуванням цього у сучасного учня має бути сформована читацька компетентність, яка сприятиме забезпеченню успішної його самореалізації як особистості з широким світоглядом, повноцінного громадянина суспільства.

У Концепції НУШ зауважується, що світогляд закладається саме в школі. Сприяти такому розвитку може емоційно-ціннісна комунікація учня з художнім текстом, автором, іншими читачами на уроках літературного читання, що свідчить про сформованість художньо-читацької компетентності як предметної у складі ключової.

Аспекти досліджуваної проблеми вивчали відомі педагоги та психологи: П. Блонський, Л. Виготський, Д. Ельконін, П. Каптерев, О. Леонт'єв, А. Макаренко, С. Рубінштейн, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. Їхні праці вплинули на розвиток читацької культури школярів. Проблему розвитку навичок читання розглядали такі науковці методисти як: О. Вашуленко, В. Зайцев, В. Едигей, І. Пальченко, О. Савченко, Н. Скрипченко, І. Федоренко та інші. Читацьку компетентність досліджували науковці практики: О. Бондаренко, Л. Глиницька, В. Манайло, В. Мартиненко, Л. Назаренко, Л. Нежива, С. Паламар.

В умовах модернізації початкової освіти проблема ефективного застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у супроводі викладання шкільних навчальних дисциплін виділяється як пріоритетна. Методологія використання ІКТ в освітньому процесі обґрунтована: В. Биковим, М. Жалдаком, Т. Коваль, А. Коломієць, М. Лещенко, І. Малицькою, О. Овчарук, Д. Рождественською, Н. Сороко, О. Співаковським, О. Спіріним та ін. Вченими доведено, що ІКТ не лише сприяють формуванню в учнів молодшого шкільного віку певних знань, умінь та навичок, а й задовольняють їхні пізнавальні інтереси.

Одним з ефективних засобів формування читацької компетентності учнів на сучасному етапі розвитку освіти є технологія доповненої реальності. Застосування доповненої реальності в організації безперервного навчання досліджували вітчизняні вчені: Н. Задерей, Г. Нефьодова, Л. Нежива, І. Мельник, Д. Мацокін, С. Паламар, Ю. Пахомов, І. Пахомова, Л. Мідак, Н. Ільїна, М. Калюжна, Я. Бондар, І. Іванов, О. Чубукова, Ю. Матвієнко, С. Пустов, Б. Яковлев, Д. Гаджимагомедов, Н. Гаджиєв, а також зарубіжні дослідники: Azuma, Ronald T., Lamanauskas V., Vilkonis R., Vilkoniene M., Lamanauskas L., Vilkonis R. та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових розвідок, присвячених зазначеній проблемі – формування читацької компетентності саме молодших школярів засобом доповненої реальності залишається не достатньо вивченим, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета дослідження – розробити та експериментально перевірити методику формування читацької компетентності дружокласників засобом доповненої реальності.

Відповідно до мети дослідження визначено такі **завдання**: проаналізувати наукову літературу з досліджуваної проблеми; вивчити й узагальнити стан розробленості проблеми в освітньому процесі початкової школи; розробити та

апробувати методику формування читацької компетентності другокласників засобом доповненої реальності.

Аналіз праць з проблеми дослідження. Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження засвідчив, що в наукових розвідках і нормативно-правовій документації останніх років поняття «компетентність» використовується досить широко. Так, А. Хуторський розглядає поняття «компетентність» як «володіння людиною відповідною компетенцією, що включає її особистісне відношення до неї, а також до предмету діяльності». Тобто «компетентність», за А. Хуторським, слід розуміти як реально сформовані особистісні якості та мінімальний досвід діяльності учня [1, С. 60].

О. Гончарова розглядає читацьку компетентність як «психологічну систему». Вона вважає, що всі компоненти цієї системи підпорядковані її головній функції: перетворення змісту тексту в особистий, смисловий, пізнавальний і творчий досвід читача. «Читацька компетентність, – на думку автора, – це складна функціональна система, «ядром» якої є здібність читача чи слухача використовувати дану функцію у власній діяльності». Визначення читацької компетентності О. Гончарової відображає інформаційно-когнітивний підхід до читання, а саме: отримання завдяки читанню текстів інформації, розуміння її та інтерпретацію, що відповідає інформаційній потребі читача. Набутий читацький досвід забезпечує готовність і здатність молодших школярів до подальшого навчання, пізнання, саморозвитку [2, С. 4-11].

О. Вашуленко вважає, що читацька компетентність є однією з основних компетентностей літературної галузі. «Читацька компетентність – це здатність активно, цілеспрямовано сприймати художній текст на особистісному рівні, творчо опрацьовувати його залежно від вікових та пізнавальних можливостей і потреб та оцінювати твір на основі власних почуттів; уміння вступати в діалог «автор-читач», заглиблюватися у переживання героїв; розуміти специфіку мови художнього тексту; вміти самостійно і продуктивно працювати з книжкою, різними джерелами друкованої продукції, орієнтуватися у світі книжок для знаходження необхідної інформації і задоволення власних пізнавальних процесів». У системі початкового навчання О. Вашуленко розглядає читацьку компетентність як предметну, бо вона визначається не лише обсягом літературних знань, початкових читацьких умінь і навичок з їх відтворенням, а й здатністю школяра засвоювати знання та застосовувати їх у власній літературній діяльності [3, С. 202-206].

Узагальнивши дослідження науковців, можна зробити висновок, що поняття «читацька компетентність молодшого школяра» включає в себе: володіння навичкою елементарного читання та прийомами пошуку інформації в прочитаному тексті; уміння розуміти прочитану інформацію і пов'язувати її в єдину картину; вміння інтерпретувати зміст тексту.

На нашу думку, одним із важливих засобів формування читацької компетентності учнів на уроках літературного читання під час ознайомлення з літературним твором та його автором є використання технологій доповненої реальності, які наразі займають провідне місце не лише в освіті, а й інших галузях.

Аналіз наукових праць дає змогу стверджувати, що серед вітчизняних і зарубіжних науковців, методистів є дослідники, які спрямовують власні розвідки на дослідження питання застосування доповненої реальності в навчально-виховному процесі початкової школи: Я.Бондар, Н.Задерей, І.Іванов, Н. Ільїна, М.Калюжна, Д.Мацокін, І.Мельник, Л. Мідак, Л.Нежива, Г.Нефьодова, С.Паламар, Ю.Пахомов, І.Пахомова, О. Чубукова, та ін.

Узагальнивши їхні розвідки можна стверджувати, що під поняттям «доповнена реальність» вчені розглядають технологію, яка доповнює реальну навколишню картину світу віртуальними елементами. Це графічні елементи з напрямком руху як, наприклад,

у деяких GPS-додатках, а також інтерактивні комплекси 3D-будівель, споруд, моделей машин, тварин, людей тощо. Таким чином, «доповнена реальність» – це прямий або непрямий живий погляд на фізичне, реальне середовище, елементи якого «доповнюються» за допомогою ІК-технологій [4, С. 3].

Виклад основного матеріалу. Технологія доповненої реальності в освіті все активніше заповнює освітню нішу в багатьох країнах світу. Більшість сучасних освітніх закладів поступово доповнюють традиційні засоби навчання інноваційними. Електронні книги, інтерактивні дошки, планшети – все це допомагає поліпшити освітній процес і зробити його ефективнішим. По-справжньому новим в освіті є застосування мобільних додатків доповненої реальності. На сьогодні більшість освітніх закладів застосовують доповнену реальність у процесі проведення лабораторних робіт з навчальних дисциплін у середній школі. Дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених свідчать про те, що принцип наочності працює ефективніше, ніж старі методи навчання за підручниками, перегляд зображень, відео тощо. Це по-перше, цікавіше, а по-друге, покращує уявлення про речі, процеси і події. Використання доповненої реальності в практиці роботи з учнями початкової школи сприятиме не лише розширенню їх кругозору, а й зацікавленості процесом навчання, стимулюватиме процес набуття ними нових знань [5, С. 5].

Використання методу доповненої реальності в навчанні учнів початкової школи лише розпочинається. Більшість програм залишаються досить примітивними, але розробники активно працюють над їх доопрацюванням, збільшенням кількості освітнього контенту, підвищенням якості. Сучасні науковці доводять, що доповнена реальність – навіть більш перспективний напрямок, ніж віртуальна. Вона простіше, але при цьому дозволяє сконцентрувати увагу учня на найважливішому, не відволікаючи на другорядні елементи віртуального світу. Так, С.Паламар, Л. Нежива зазначають, що «візуалізація художнього образу на уроках читання й письма в початковій школі засобами доповненої реальності сприяє ефективності навчання в різних напрямках, зокрема: створює WOW-ефект, дивує, чим поглиблює емоційний резонанс від читання художнього твору; стає потужною мотивацією до читацької діяльності; активізує інтерес учнів до читання художньої літератури; компенсує недостатність розвитку творчої уяви молодших школярів; забезпечує сприйняття художнього образу різними органами відчуттів; демонструє школярам користь гаджетів для навчання і особистого розвитку» [6, С. 10].

Оскільки сьогодні гаджети є невід'ємною частиною нашого життя, а особливо життя сучасних дітей, то під час проведення уроків літературного читання з допомогою доповненої реальності, доцільно враховувати принцип *Bring Your Own Device* – «принеси власний гаджет», згідно з яким учням рекомендується під час уроку користуватися власними смартфонами для пошуку інформації, перегляду відеоматеріалу. На нашу думку, врахування даного принципу під час формування читацької компетентності другокласників на уроках літературного читання, а також використання запропонованої програми з доповненої реальності сприятиме посиленню інтересу учнів до навчального предмета «Літературне читання», підвищенню рівня їхніх навчальних досягнень, створенню сприятливих умов для самопідготовки, формуванню вміння вчитися.

У ході дослідження нами встановлено, що є різні види програм з доповненою реальністю які можна використовувати в освіті для початкової школи. Так, зокрема сервіс *SketchAR* використовується для навчання учнів малюванню. Ця програма працює за наступним принципом – на екрані смартфона з'являються спеціальні мітки, які допомагають створити малюнок на реальному аркуші паперу. Подібний метод прискорює процес отримання навичок в образотворчому мистецтві. Це справжнісінька

школа художньої майстерності у самому гаджеті. Додаток *Quiver* дозволяє створити розмальовки з доповненою 3D-реальністю. Він допомагає дітям і дорослим розкрити в собі таланти художника і особисто взаємодіяти зі своїми індивідуальними витворами. У процесі роботи з додатком розфарбовані малюнки з'являються прямо на екрані гаджета, що дозволяє дітям грати з анімованими персонажами, доторкнувшись до екрану пристрою. Персонажі будуть розфарбованими тими кольорами, які використовує учень. Зазначений додаток також допоможе розвитку дитини, оскільки він є чудовим інструментом для розвитку навичок і знань дітей з різних предметів. Додаток *BlippAR* допомагає створенню власної доповненої реальності: накладання відео, зображення, аудіо та 3D на реальне зображення. Додаток працює в парі зі смартфоном, що дозволяє створювати інтерактивні дидактичні матеріали та анімувати їх [7].

Раціональне застосування засобів доповненої реальності на уроках літературного читання в початковій школі уможлиблює інтенсифікацію діяльності учителя й учнів. На освітніх сайтах акцентують увагу на 4 фактах на користь використання імерсивних технологій в освітньому процесі початкової школи: наочність; зосередженість; максимальне залучення; результативність.

Аналіз наукової літератури дозволив визначити вихідні положення нашого дослідження: формування читацької компетентності на уроках літературного читання засобом доповненої реальності буде ефективним за таких умов: урахування компонентів читацької компетентності; зважання на індивідуальні особливості молодших школярів у процесі організації діяльності з використанням засобів доповненої реальності; поетапного, систематичного та цілеспрямованого використання засобів доповненої реальності на уроках літературного читання; застосування розробленої системи роботи з формування читацької компетентності другокласників на уроках літературного читання засобом доповненої реальності.

Розроблення доповненої реальності для формування читацької компетентності другокласників ми здійснювали у два етапи: підготовка змістової складової та вибір програмного забезпечення і платформи розміщення. За допомогою розробленого програмного забезпечення *BlippAr* ми створили доповнену реальність для формування читацької компетентності другокласників на уроках літературного читання. Під час розроблення доповненої реальності з розвитку читацької компетентності нами враховувалися такі вимоги, як: дидактична системність у підборі завдань; методична послідовність виконання завдань; інтерактивність у роботі з виконання завдань.

У зв'язку з тим, що засоби доповненої реальності на уроках літературного читання в початковій школі майже не використовуються, нами за допомогою програмного забезпечення *BlippAr* було створено завдання з доповненою реальністю до учнівських творів, поданих у підручнику «Літературне читання» О.Савченко для учнів другого класу. Мета запропонованих завдань полягає у формуванні читацької компетентності та активізації мотивації учнів до читання, вивченні життєвого та творчого шляху автора, його творів та аналізу їх змісту. Твори, які ми опрацьовували за допомогою засобів доповненої реальності, забезпечували формування читацької компетентності учнів та зацікавленість їх в читанні.

Учасниками експериментального дослідження були учні 2 класу Школи I ступеня № 330 "Русанівка" м. Києва. У ході дослідження були відібрані критерії і показники, згідно з якими визначались рівні сформованості читацької компетентності молодших школярів: рівень сприйняття художніх творів різних жанрів; рівень начитаності; вміння будувати та висловлювати свою думку; мотивація до читання. Критеріями визначено вміння емоційно реагувати на художній текст, виділяти причинно-наслідкові зв'язки між подіями в творі, оцінювати вчинки героїв, вміння визначати тему та ідею твору.

Роботу з доповненою реальністю ми проводили на уроках літературного читання. Так, після пояснення нового матеріалу учні послуговувалися гаджетами (смартфон/планшет), за допомогою яких бачили, як на сторінках підручника оживали певні предмети, персонажі; у просторі з'являлися відеоматеріали про автора та головних героїв твору, які можна було переглянути, або відкривалися аудіозаписи, які можна було прослухати (рис. 1). Завдяки цим зображенням, відео та аудіо в учнів виникало більше бажання прочитати твір, ознайомитися з сюжетом, глибше проникнути в його зміст.

Рис. 1. Приклади завдань з доповненою реальністю VlippAr

Установлення рівнів сформованості читацької компетентності відбувалося за визначеними нами показниками. Так, згідно з першим критерієм *сприймання твору* учень на низькому емоційному рівні сприймає твір. Він відтворює фактичну сторону сюжету, відповідаючи на питання: «Що відбулося?», й не оцінює вчинки героїв. Також виникають труднощі з визначенням теми та ідеї твору. Учень на середньому рівні сприйняття художнього твору звертає увагу на його емоційне тло, цікавиться героєм, дає оцінку його вчинкам. Школяр може визначити послідовність подій у тексті, але тему та ідею формулює не точно, бо не має достатнього словникового запасу. Учень на високому рівні читацької компетентності звертає увагу на емоційне тло твору, розуміє причинно-наслідкові зв'язки, пояснює мотиви поведінки героя, сам формулює проблеми, які порушує автор у творі. Чітко та правильно визначає тему та ідею твору.

Щодо другого завдання, то учень, який має високий рівень читацької компетентності, чітко називає від 5-8 творів разом із автором та жанром. Учень на середньому рівні визначає 3-4 твори, допускаючи помилки під час уточнення жанру твору. Учень на низькому рівні начитаності пропонує лише 1-2 твори, допускаючи суттєві помилки.

Для оцінки вміння висловлювати свою думку учням пропонувалося завдання скласти твір на задану тему. Якщо учень створював 4-5 речень і його мовлення було емоційно-багатим, то це свідчило про високий рівень читацької компетентності. Грамотне висловлення обсягом 3-4 речення свідчило про середній рівень читацької компетентності. І якщо учень написав 1-2 коротких простих речення, то рівень читацької компетентності визначався як низький. Для обох класів було однаково завдання: скласти твір про зиму.

Визначаючи рівні мотивації, ми виходили з наступних положень: учні з низьким рівнем мотивації згадували навчальні цілі (читаю, щоб добре вчитися; щоб навчитися швидко читати). На середньому рівні – ті діти, для яких важливі емоційні мотиви (читати цікаво). На високому рівні – учні, для яких важливі особистісні мотиви (бути розумним, розвинутим, пізнавати щось нове).

Проаналізувавши отримані дані до та після тестування, спостерігаємо позитивну динаміку в розвитку читацької компетентності молодших школярів. Результати повторного тестування виявилися кращими в порівнянні з тими, які були отримані на

констатувальному етапі. Підвищилася мотивація учнів до читання. Це аргументовано тим, що читати потрібно для особистого розвитку; набуття знань; формування читацьких інтересів; пізнання нового та цікавого; розуміння змісту твору; захопливого поринання в світ літератури; поповнення словникового запасу; творчості. У 2-Б (експериментальному) класі, де проходила апробацію наша методика з формування читацької компетентності, ці результати і динаміка має вищі показники (таблиця 1).

Табл. 1.
Динаміка сформованості читацької компетентності другокласників

№ з/п	Показник читацької компетентності	Формувальний Етап				Констатувальний Етап				Рівні
		ЕК		КК		ЕК		КК		
		%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	
1	Рівень сприйняття художніх творів різних жанрів	42,3	11	34,6	9	26,9	7	30,7	8	Високий
		34,7	9	46,2	12	57,7	15	50	13	Середній
		23	6	19,2	5	15,4	4	19,3	5	Низький
2	Рівень начитаності	34,7	9	34,7	9	26,9	7	27	7	Високий
		50	13	30,7	8	34,6	9	30,7	8	Середній
		15,3	4	34,6	9	38,5	10	42,3	11	Низький
3	Вміння будувати та висловлювати свою думку	46,2	12	30,8	8	26,9	7	27	7	Високий
		42,3	11	61,5	16	65,4	17	53,8	14	Середній
		11,5	3	7,7	2	7,7	2	19,2	5	Низький
4	Мотивація до читання	26,9	7	26,9	7	19,2	5	27	7	Високий
		65,4	17	61,5	16	34,6	9	61,5	16	Середній
		7,7	2	11,6	3	46,2	12	11,5	3	Низький
5	Загальні показники сформованості читацької компетентності	37,5	10	31,8	8	24,9 5	6	27,9	7	Високий
		48,2	13	50	13	48,1	13	49,0	13	Середній
		14,3	3	18,2	5	26,9 5	7	23,1	6	Низький

Результат зазначеного дослідження показав ефективність використання інтернет сервісу доповненої реальності *BlippAr* як засобу формування читацької компетентності молодших школярів. Особливість цього дослідження полягає в тому, що було доведено доцільність застосування визначеного інтернет сервісу в процесі формування читацької активності молодших школярів під час роботи з дитячими творами.

Висновки. Аналіз наукової літератури підтвердив актуальність і своєчасність дослідження проблеми формування читацької компетентності другокласників за допомогою засобу доповненої реальності та виявив потребу її розробки у практиці початкової школи.

У дослідженні було застосовано діагностичні вправи та завдання, які уможливили на основі вироблених критеріїв одержати попередні результати стану сформованості читацької компетентності учнів. Це дало змогу визначити читацькі проблеми

другокласників, перевірити методику застосування доповненої реальності на уроках літературного читання. У ході проведеного експерименту застосовано традиційні методи навчання та інноваційний засіб доповненої реальності. На формувальному етапі експерименту пріоритетне значення відведено роботі з доповненою реальністю під час роботи над твором, який сприяв формуванню мотиваційної складової читацької компетентності другокласників, зокрема: сприймати художні твори різних жанрів, володіти вмінням будувати та висловлювати свою думку.

Сформованість читацької компетентності у другокласників доведено позитивною динамікою. Результати експериментального навчання засвідчили, що високий рівень сформованості читацької компетентності у другокласників ЕК підвищився, а в учнів КК значних зрушень не відбулося. Контрольний зріз дозволив визначити рівень розвитку читацької компетентності другокласників: у школярів ЕК він значно зріс, тоді як в учнів КК значних змін не відбулося. Рівень сформованості читацької компетентності у другокласників експериментального класу значно покращено в таких аспектах: підвищився рівень сприйняття художнього твору різних жанрів, рівень начитаності, учні оволоділи вмінням будувати та висловлювати свою думку, зростає мотивація до навчання, що доводить ефективність розробленої нами методики.

Перспективи подальших досліджень. Змістом даної розвідки не вичерпується зазначена проблема. Подальшого дослідження потребує питання застосування інших інтернет-ресурсів доповненої реальності у процесі роботи з художнім твором на уроках літературного читання в початковій школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. Народное образование. 2003. № 2. С. 58-64.
2. Гончарова Е.Л. Ранние этапы читательского развития. К теории вопроса. Дефектология. 2007. № 1. С. 4-11.
3. Вашуленко О.В. Зміст і структура читацької компетентності молодшого школяра. Компетентнісні засади змісту освіти в 11-річній школі: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. К.: Оберіг, 2013. С. 202-206. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714341/1/Читацька%20компетентність.pdf> (дата звернення 28.11.2020).
4. Антонюк М. Віртуальна та доповнена реальність: як нові технології надихають вчитися. URL: <https://osvitoria.media/opinions/virtualna-ta-dopovnena-realnist-yakoyu-mozhe-buty-suchasna-osvita/> (дата звернення 25.11.2020).
5. Нежива Л.Л., Паламар С.П. Методична модель застосування доповненої реальності на уроках читання в початковій школі. Педагогічний процес: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. № 34 (2). 2020. С. 6-14.
6. Nezhyva, L.L., Palamar, S.P., Lytvyn, O.S.: Perspectives on the use of augmented reality within the linguistic and literary field of primary education. In: Burov, O.Yu., Kiv, A.E. (eds.) Proceedings of the 3rd International Workshop on Augmented Reality in Education (AREdu 2020), Kryvyi Rih, Ukraine, May 13, 2020. CEUR Workshop Proceedings 2731, 297–311. [http://ceur-ws.org/Vol-2731/paper17.pdf\(2020\)](http://ceur-ws.org/Vol-2731/paper17.pdf(2020))
7. IT-Enterprise. Віртуальна реальність (VR): лучшие практики. URL: <https://www.it.ua/ru/articles/virtualnaja-realnost-vr-luchshie-praktiki> (дата звернення 08.12.2020).
8. Глиницька Л.В. Формування читацької компетентності молодших школярів. Початкова школа. 2012. №8. С. 4-11.
9. Державний стандарт початкової загальної освіти.

- URL: http://www.mon.gov.ua/newstmp/2011/20_04/12/ (дата звернення 03.12.2020).
10. Карнаух Т.Г. Впровадження інтерактивних методів навчання на уроках читання. Початкова школа. 2008. №11. С.5-8.
 11. Коваль Г.П., Іванова Л.І., Суржук Т.Б. Методика читання: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2008. 280 с.
 12. Колганова Н. Е. Педагогические условия формирования основ читательской компетентности младших школьников. Автореф. дисс. канд. пед. наук: 13.00.01 . Тамбов, 2013. 29 с
 13. Купріянова В.В. Читацька компетентність молодшого школяра. Початкова школа. 2012. №3. С.4-11.
 14. Лизнева Ю.В. Формирование читательской компетентности учащихся начальной школы. Начальная школа. 2012. №2. С. 4-9.
 15. Мартиненко В.О. Формування читацької компетентності молодших школярів. Українська література. 2013. №4. С. 5-8.
 16. Науменко В. Оволодіння читацькою компетенцією. Початкова освіта. 2012. №3.С. 40-42.
 17. Рамки цифрової компетентності (The Digital Competence Framework for Citizens) DigComp 2.1 (2017). European Commission, Joint Research Centre Publications Repository. URL: [http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-igcomp2.1pdf_\(online\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-igcomp2.1pdf_(online).pdf) (дата звернення 08.12.2020).
 18. Секерин В., Горохова А., Щербаков А., Юркевич Е. Интерактивная азбука с дополненной реальностью как форма вовлечения детей в образовательный процесс Открытое образование. 2017. № 21(5). С. 57–62.
 19. Chen P., Liu XL., Cheng W., Huang RH. A Review of Using Augmented Reality in Education from 2011 to 2016. In: International Conference on Smart Learning Environments (ICSLE), Tunis, September 2016. Innovations in Smart Learning: Lecture Notes in Educational Technology, pp. 13–18, Springer-Verlag, Singapore (2017).

USING THE INTERNET SERVICE OF AUGMENTED REALITY BLIPPAR AS A MEANS OF FORMING THE READING COMPETENCE OF SECOND-GRADERS

Lesya Poriadchenko

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education of the Pedagogical Institute
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine
l.poriadchenko@kubg.edu.ua
ORCID: 0000-0001-8596-8907

Irina Vdovyka

Student of the Pedagogical Institute
Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine
iovdovyka.pi20@kubg.edu.ua
ORCID: 0000-0003-3512-0275

Abstract. The article is devoted to the analysis of methodical features of the use of augmented reality as a means of forming the reading competence of pupils of the second grade of primary school. The paper presents the analysis of recent research on the importance of involving schoolchildren in the reading process. It is determined that in recent years the interest of pupils in reading has significantly decreased, and this in turn has affected the overall comprehensive development of pupils. It has been scientifically proven that reading plays an important role in the formation of a personality. Thus, thanks to reading, a person's horizons expand, their vocabulary is enriched, and their speech activity improves. Recently, the latest computer and Internet

technologies have had a significant impact on the lives of the younger generation. ICT has made great changes in the organization of the educational process of the school. Teachers actively use Internet resources to achieve educational goals in various subjects, including reading. A sensitive period in the formation of pupils' reading competence is the period of primary schooling. The article identifies the features of the formation of reading competence of primary school pupils on the basis of the latest computer tools, analyzes the types of augmented reality Internet services that should be used in the formation of reading competence of primary school children: SketchAR, Quiver, BlippAR and others. Criteria, indicators of formation of reading competence of second-graders are developed: perception of works of art of different genres, readability, ability to build and express the opinion, motivation to reading. Based on the certain criteria and indicators, the levels of formation of pupils' reading competence were characterized. The method of formation of reading competence of second-graders by means of augmented reality on the basis of the BlippAR Internet service is offered. The results of the study prove the effectiveness of using the Internet service of augmented reality BlippAr as a means of forming the reading competence of second-graders.

Keywords: augmented reality; competence; reading competence; ICT; BlippAr; reading competence of second-graders.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Xutorskoj, A. V. (2003). Key competencies as a component of the personality-oriented paradigm of education. *Narodnoe obrazovanye*. (2). 58-64.
2. Hončarova, E.L. (2007). The early stages of reader development. To the theory of the question. *Defektolohyja..* (1). 4-11
3. Vašulenko, O.V. (2013). The content and structure of reading competence of junior schoolchildren. *Kompetentnisni zasady zmistu osvity v 11-ričnij školi: materialy Vseukrajins'koji naukovo-praktyčnoji konferenciji. Oberih*. 202-206. <https://lib.iitta.gov.ua/714341/1/Читацька%20компетентність.pdf>
4. Antonjuk, M. (2015). Virtual and augmented reality: how new technologies inspire learning <https://osvitoria.media/opinions/virtualna-ta-dopovnena-realnist-yakoyu-mozhe-buty-suchasna-osvita/>
5. Nežyva, L.L., & Palamar, S.P. (2020). *Metodyčna model' zastosuvannja dopovnenoji real'nosti na urokax čytannja v počatkovij školi*. [Methodical model of augmented reality application in reading lessons in primary school]. *Zbirnyk naukovyx prac' 34* (2). 6-14.
6. Nežyva, L.L., Palamar, S.P., & Lytvyn, O.S. (May 13, 2020). Perspectives on the use of augmented reality within the linguistic and literary field of primary education. In: Burov, O.Yu., Kiv, A.E. (eds.) *Proceedings of the 3rd International Workshop on Augmented Reality in Education (AREdu 2020)*. CEUR Workshop Proceedings 2731. 297-311. [http://ceur-ws.org/Vol-2731/paper17.pdf\(2020\)](http://ceur-ws.org/Vol-2731/paper17.pdf(2020)).
7. IT-Enterprise. (2020). Virtual Reality (VR): Best Practices. <https://www.it.ua/ru/articles/virtualnaja-realnost-vr-luchshie-praktiki>
8. Hlynyc'ka, L.V. (2012) Formation of reading competence of junior schoolchildren *Počatkova škola*. (8). 4-11
9. State standard of primary general education. http://www.mon.gov.ua/newstmp/2011/20_04/12/
10. Karnaux, T.H. (2008). Introduction of interactive teaching methods in reading lessons. *Počatkova škola*. (11). 5-8.
11. Koval', H.P., Ivanova, L.I., & Suržuk, T.B. (2008). *Reading methods: a textbook*. Navčal'na knyha-Bohdan. 280.

12. Kuprijanova, V.V. (2012). Reading competence of a junior schoolchild. *Počatkova škola*. (3). 4-11.
13. Lyzneva, Ju.V. (2012). Formation of reading competence of primary school students. *Načal'naja škola*. (2). 4-9
14. Martynenko, V.O. (2013). Formation of reading competence of junior schoolchildren. *Ukrajins'ka literatura*. (4). 5-8.
15. Naumenko, V. (2012). Mastering reading competence. *Počatkova osvita*. (3). 40-42.
16. The Digital Competence Framework for Citizens. DigComp 2.1 (2017). European Commission, Joint Research Centre Publications Repository. [http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_\(online\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_(online).pdf)
17. Sekeryn, V., Horoxova, A., Ščerbakov, A., & Jurkevych, E. (2017). Interactive alphabet with augmented reality as a form of involving children in the educational process. *Otkrytoe obrazovanye*. 21(5). 57-62.
18. Chen, P., Liu, XL., Cheng, W., Huang RH. (2017). A Review of Using Augmented Reality in Education from 2011 to 2016. In: International Conference on Smart Learning Environments (ICSLE), Tunis, September 2016. *Innovations in Smart Learning: Lecture Notes in Educational Technology*. 13-18.